

Розділ 1

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ
ГОСПОДАРСТВОМDOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2026.1\(67\).7-12](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2026.1(67).7-12)

УДК 330.322:338.43(477)

Алмашій Я.І. Чабан Н.Б.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

У статті здійснено комплексне дослідження інвестиційного забезпечення аграрного сектору України в умовах глобальних викликів, воєнного стану та євроінтеграційних процесів. Проаналізовано динаміку та структуру інвестиційних потоків у сільське господарство за період 2018–2023 років на основі офіційних статистичних даних та матеріалів міжнародних фінансових організацій.

Виявлено, що домінуючим джерелом фінансування капітальних вкладень залишаються власні кошти підприємств (65–72%), тоді як частка іноземних прямих інвестицій є критично низькою та не перевищує
Ключові слова: інвестиції, аграрний сектор, інвестиційна привабливість, інвестиційна політика, сільське господарство, сталий розвиток, іноземні прямі інвестиції, капіталовкладення, публічно-приватне партнерство, повоєнне відновлення, агробізнес, євроінтеграція.

Постановка проблеми: Аграрний сектор України традиційно відіграє стратегічну роль у національній економіці, забезпечуючи близько 10–12% ВВП країни та формуючи понад 40% валютних надходжень від експорту [1]. За обсягами виробництва та експорту окремих агропродовольчих товарів Україна посідає провідні позиції на глобальних ринках: 1–2 місце у світі з експорту соняшникової олії, 4–5 місце — з виробництва та експорту зерна, 3 місце — з експорту кукурудзи до країн Азії та Африки. Ці показники красномовно свідчать про стратегічне значення галузі не лише для національної, а й для глобальної продовольчої безпеки.

Водночас повномасштабне військове вторгнення Російської Федерації у лютому 2022 року завдало аграрному сектору колосальних збитків. За оцінками Київської школи економіки, прямі збитки інфраструктури галузі перевищують 80 млрд доларів США, тоді як сукупні втрати з урахуванням недоотриманого врожаю,

зруйнованих виробничих потужностей та логістичних втрат є значно вищими [2]. Понад 35% орних земель опинилися на окупованих або прифронтових територіях, а значна частина зруйнованої інфраструктури та переробних комплексів зазнала суттєвих руйнувань.

В умовах, що склалися, ключовим завданням постає не лише відновлення довоєнного рівня виробництва, а й структурна модернізація галузі, підвищення її технологічного рівня та конкурентоспроможності. Вирішення цих завдань неможливе без суттєвого нарощування інвестиційних потоків як з вітчизняних, так і з іноземних джерел. За розрахунками Міністерства аграрної політики України, для повного відновлення та модернізації аграрного сектору необхідно залучити щонайменше 60–80 млрд доларів США протягом 2024–2032 років [11].

Актуальність дослідження посилюється євроінтеграційними прагненнями України. Набуття статусу кандидата на членство в ЄС у червні 2022 року відкрило нові можливості для залучення інвестицій у рамках інструментів передвступної підтримки, програм ЄБРР та ЄІВ, механізму UKRAINE FACILITY з загальним обсягом 50 млрд євро на 2024–2027 роки. Водночас євроінтеграція поставила перед галуззю нові вимоги щодо екологічних стандартів, добробуту тварин та стійкості

© **Алмашій Я.І.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Чабан Н.Б., аспірант економіки і підприємництва, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

агропродовольчих ланцюгів постачання, виконання яких потребує значних капіталовкладень [5].

Наукова актуальність дослідження визначається необхідністю систематизації та узагальнення підходів до оцінки та стимулювання інвестиційних процесів в умовах, що принципово відрізняються від мирного часу. Практична актуальність обумовлена гострою потребою у науково обґрунтованих рекомендаціях щодо вдосконалення інвестиційної політики, здатних трансформувати міжнародну фінансову підтримку відновлення в довгострокові структурні зміни аграрного сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика інвестиційного забезпечення аграрного сектору знаходиться в центрі уваги значної кількості вітчизняних та зарубіжних науковців. Фундаментальний внесок у розробку теоретико-методологічних засад аграрного інвестування зробили вчені Інституту аграрної економіки НААНУ. П. Т. Саблук та В. Я. Месель-Веселяк дослідили закономірності формування та відтворення капіталу в аграрному секторі, обґрунтували методичні підходи до оцінки ефективності капітальних вкладень у сільськогосподарське виробництво та розробили концептуальні засади державної підтримки аграрного інвестування [3].

Структурні трансформації інвестиційних процесів в агропромисловому комплексі в умовах глобалізації досліджували Л. В. Дейнеко та О. В. Коваленко. Їхні роботи присвячені аналізу зрушень у галузевій структурі капіталовкладень, ролі транснаціональних корпорацій в агропромисловому комплексі та впливу глобальних інвестиційних трендів на розвиток національного аграрного виробництва [4]. Значний науковий інтерес становлять праці Т. О. Зінчук, у яких досліджено особливості іноземного інвестування в аграрний сектор України крізь призму євроінтеграційних процесів, зокрема механізми залучення інвестицій у рамках Угоди про Асоціацію з ЄС [5].

Регіональний вимір інвестиційної привабливості аграрного виробництва знайшов відображення у дослідженнях О. І. Павлова та В. В. Россохи. Автори запропонували методику інтегральної оцінки інвестиційної привабливості на регіональному рівні, що дозволяє виявляти диференціацію між регіонами та визначати пріоритети інвестиційної підтримки з урахуванням специфіки природно-господарських умов [6]. Земельна реформа як чинник

підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектору стала предметом наукових розвідок А. Г. Мартина та І. В. Коваліва, які проаналізували вплив запровадження ринку сільськогосподарських земель на формування інвестиційного середовища та виявили переваги й ризики лібералізації земельних відносин [7].

Фінансові аспекти інвестиційного забезпечення аграрного підприємництва ґрунтовно досліджували М. Я. Дем'яненко та Ю. Я. Лузан, які запропонували комплекс заходів щодо розвитку аграрного кредитування, страхування та державної фінансової підтримки виробників [8]. Серед зарубіжних науковців слід виділити дослідження Ф. Елліса та Д. Хаузнера, які вивчали механізми залучення іноземних інвестицій у сільське господарство країн з перехідною економікою та обґрунтували ключову роль інституційних чинників у формуванні інвестиційного клімату [12].

Разом з тим, попри значну кількість наукових публікацій, ряд аспектів залишається недостатньо розкритим. Передусім, відсутнє комплексне дослідження трансформації інвестиційних процесів в умовах повномасштабного збройного конфлікту та механізмів відновлення інвестиційної привабливості галузі у постконфліктний період. Потребують подальшого вивчення питання залучення інституційних інвесторів, розвитку агрострахування та впровадження зелених інвестицій у контексті вимог сталого розвитку та кліматичних зобов'язань України. Саме усуненню виявлених прогалин присвячене дане дослідження.

Формулювання цілей статті є комплексний аналіз сучасного стану інвестиційного забезпечення аграрного сектору України, виявлення ключових проблем і системних обмежень залучення капіталу в галузь, а також наукове обґрунтування стратегічних пріоритетів та дієвих механізмів підвищення ефективності інвестиційних процесів з урахуванням умов воєнного часу та перспектив повоєнного відновлення.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: проаналізувати динаміку, обсяги та галузеву структуру інвестицій в аграрний сектор України за 2018–2023 роки; виявити та систематизувати основні проблеми і обмеження залучення вітчизняних та іноземних інвестицій; здійснити комплексну оцінку інвестиційної привабливості аграрного сектору; обґрунтувати стратегічні пріоритети державної інвестиційної політики; розробити механізми стимулювання інвестицій, зокрема

через ППП та міжнародне співробітництво; прогнозувати вплив різних сценаріїв інвестиційного забезпечення на розвиток галузі до 2030 року.

Об'єктом дослідження є інвестиційні процеси в аграрному секторі України. Предметом дослідження виступають теоретико-методологічні засади та практичні механізми інвестиційного забезпечення сталого розвитку аграрного сектору в умовах воєнного стану та євроінтеграції. Методологічну основу становлять методи системного аналізу, статистичного та порівняльного аналізу, сценарного моделювання та економічного прогнозування.

Опис основного матеріалу дослідження.

Аналіз даних Державної служби статистики України виявляє неоднозначну динаміку інвестиційних процесів в аграрному секторі у 2018–2023 роках. У передвоєнний період спостерігалася стійка позитивна динаміка капітальних вкладень: у 2018 році — 42,1 млрд грн, у 2019 — 47,8 млрд грн, у 2020 — 51,2 млрд грн, а у 2021 досяг рекордного значення 58,3 млрд грн, що становило 8,4% від загального обсягу капіталовкладень в економіку [9]. Така позитивна тенденція свідчила про поступове відновлення інвестиційного потенціалу галузі після кризи 2014–2015 років.

Повномасштабне вторгнення 2022 року спричинило різке скорочення капітальних інвестицій — до 24,7 млрд грн, тобто падіння більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком. У 2023 році відбулося часткове відновлення — до 31,4 млрд грн, переважно за рахунок відносно безпечних регіонів та міжнародної донорської підтримки. Проте цей рівень залишається суттєво нижчим за передвоєнні показники та є вкрай недостатнім для забезпечення повноцінного відновлення та модернізації галузі [9].

Структура джерел інвестицій залишається стабільно нерациональною та надмірно залежною від внутрішніх ресурсів підприємств. Власні кошти підприємств формують від 65% до 72% загального обсягу капітальних інвестицій. Банківські кредити забезпечують 13–18% фінансування, однак їх частка знизилася після 2022 року внаслідок підвищення кредитних ризиків і зростання ставок до 20–28% річних. Кошти державного та місцевих бюджетів не перевищують 3–4%, що свідчить про вкрай обмежену пряму державну підтримку. Частка міжнародної технічної допомоги та донорського фінансування зросла до 6–8% після 2022 року, тоді як прямі іноземні інвестиції стабільно не перевищують 3–5% [9; 10]. Галузева структура інвестицій характеризується вираженою

концентрацією у рослинництві (понад 60%), що пояснюється вищою рентабельністю та швидшою окупністю вкладень. Переробна промисловість акумулює близько 25% інвестицій, тваринництво — 10–12%. Практично не фінансуються органічне землеробство, агроекотуризм та інші напрями, що відповідають цілям сталого розвитку. Географічна структура також є диспропорційною: центральні та південні регіони традиційно отримують переважну частку вкладень, тоді як прифронтові та постраждалі від бойових дій регіони фактично позбавлені приватних інвестицій [9].

Дослідження виявило комплекс системних проблем, що гальмують інвестиційну активність в аграрному секторі. Інституційно-регуляторні проблеми є першочерговими за своїм впливом на інвестиційний клімат. Часті зміни податкового законодавства, нестабільність спеціального режиму оподаткування ПДВ для аграрних підприємств, непередбачуваність змін у системі держдотацій значно підвищують регуляторну невизначеність. Корупційні ризики при отриманні дозволів, реєстрації прав власності та проходженні митних процедур є суттєвим бар'єром для іноземних інвесторів [5]. За даними ЄБРР, корупція є однією з трьох головних перешкод для ведення бізнесу в Україні, на яку вказують 42% іноземних інвесторів.

Проблеми фінансового забезпечення та доступу до капіталу залишаються хронічними. Вартість банківських кредитів для аграрних підприємств у 2023–2024 роках становила 20–28% річних у гривні — у 5–8 разів більше, ніж у країнах ЄС. Вимоги щодо застави нерухомості чи техніки є недоступними для малих і середніх виробників. Відсутність розвинутого аграрного страхування, недостатній розвиток форвардних контрактів та інших інструментів управління ризиками додатково обмежують доступ до зовнішнього фінансування [8].

Недосконалість земельного ринку є специфічною для України проблемою. Обмеження максимального розміру земельних ділянок в одних руках, заборона участі іноземних юридичних осіб у купівлі земель до проведення референдуму, суперечливість судової практики щодо земельних спорів знижують привабливість довгострокових інвестицій. За даними ФАО, лише 18% опитаних іноземних агроінвесторів розглядають Україну як пріоритетний напрям для вкладень порівняно з 45% у 2019 році — і земельні ризики є одним із ключових стримуючих чинників [7].

Воєнні ризики стали новим критичним обмеженням після лютого 2022 року. Ракетні та

дронові атаки на аграрну інфраструктуру, логістичні обмеження, масова мобілізація кваліфікованих кадрів суттєво підвищують ризики та вартість інвестицій. Страхування воєнних ризиків залишається недоступним або надмірно дорогим для переважної більшості інвесторів. За оцінками КШЕ, понад 22% площ орних земель є замінованими або пошкодженими, що унеможливує сільськогосподарський обіг і будь-яке інвестиційне планування [2].

Попри значні виклики, аграрний сектор України зберігає потужний інвестиційний потенціал. Природно-ресурсний потенціал є ключовою конкурентною перевагою: Україна розташована в зоні найродючіших чорноземів планети, що складають близько 25% їх світових запасів. Загальний сільськогосподарський земельний фонд становить 41,3 млн га, з яких понад 32 млн га — рілля. Сприятливі кліматичні умови більшості регіонів дозволяють вирощувати широкий спектр культур з мінімальними витратами на кліматичний контроль [3].

Висока рентабельність виробництва є потужним економічним стимулом для інвесторів. За даними Мінагрополітики, середня рентабельність виробництва соняшнику у 2020–2021 роках складала 42–48%, кукурудзи — 28–35%, пшениці — 22–28%. Для порівняння, аналогічні показники у Польщі та Румунії — відповідно 15–22% та 10–18% [11]. Такий розрив у прибутковості є вагомим аргументом на користь розміщення інвестицій в Україні навіть з урахуванням підвищених ризиків.

Стратегічна ринкова позиція формує ще один потужний стимул для інвестицій. Україна входить до трійки найбільших світових експортерів соняшникової олії, п'ятірки найбільших експортерів зерна та є ключовим постачальником кукурудзи до країн Азії, Африки та Близького Сходу. Підписання Угоди про Асоціацію з ЄС та нарощування аграрного експорту до Євросоюзу відкриває перспективи для інвесторів, орієнтованих на виробництво продукції з вищою доданою вартістю [5].

Євроінтеграційний вектор є додатковим каталізатором залучення інвестицій. Статус кандидата на членство в ЄС відкрив доступ до програми ІРА III, механізму UKRAINE FACILITY, пільгових кредитних ліній ЄБРР та ЄІБ. Це суттєво знижує фінансові бар'єри для потенційних інвесторів і розширює доступні інструменти фінансування. Паралельно зростає інтерес до України з боку інституційних інвесторів із ЄС, зокрема пенсійних фондів і

страхових компаній, які розглядають аграрний сектор як перспективний клас активів у контексті глобального продовольчого попиту [5].

На основі проведеного аналізу сформульовано чотири взаємопов'язані стратегічні пріоритети інвестиційної політики в аграрному секторі.

Першим пріоритетом є формування стабільного та прозорого інвестиційного середовища. Це передбачає прийняття закону про інвестиційну діяльність, гармонізованого із законодавством ЄС; введення мораторію на зміни ключових параметрів оподаткування аграрного виробництва терміном не менше п'яти років; переведення всіх дозвільних та реєстраційних процедур в електронну форму; запровадження дієвих механізмів досудового врегулювання інвестиційних спорів та ефективного захисту прав власності [6].

Другим пріоритетом є розвиток фінансової екосистеми для аграрного інвестування, що включає: розширення програм здешевлення кредитів з компенсацією не менше 10 відсоткових пунктів ставки для пріоритетних інвестиційних проєктів; запровадження обов'язкового агрострахування врожаю з державним субсидуванням 50% страхових премій для малих виробників; розвиток аграрних розписок як інструменту фінансування під майбутній урожай; створення спеціалізованого Аграрного банку розвитку з капіталізацією не менше 10 млрд грн [8].

Третім пріоритетом є активізація залучення іноземних інвестицій та розбудова міжнародного співробітництва. Ключовими заходами є: створення мережі агроіндустріальних парків із режимом преференцій для іноземних інвесторів; розробка Інвестиційного атласу аграрного сектору та його просування на міжнародних платформах; залучення МФК, ЄБРР, ФАО до фінансування пріоритетних інфраструктурних проєктів; запровадження механізмів гарантування інвестицій від воєнних ризиків за участі MIGA та інших міжнародних гарантійних агентств [4].

Четвертим пріоритетом є розвиток публічно-приватного партнерства (ППП) як механізму залучення приватного капіталу до аграрної інфраструктури. Пріоритетними напрямками для PPP є: відновлення та модернізація зрошувальних систем (потенційна площа — 2,2 млн га), будівництво зернових терміналів та мультимодальних логістичних центрів, розвиток цифрових платформ управління земельними ресурсами та агроданими. Прогнозні розрахунки свідчать, що реалізація пріоритетних PPP-

проектів може забезпечити залучення додатково 2–3 млрд доларів США приватних інвестицій щорічно [11].

Для оцінки перспектив розвитку аграрного сектору залежно від рівня інвестиційного забезпечення розроблено три сценарії на період до 2030 року.

Консервативний сценарій передбачає збереження поточного рівня інвестиційної активності без суттєвих змін у регуляторному середовищі. За цим сценарієм прогнозується зростання аграрного ВВП лише на 10–15% до 2030 року порівняно з 2021-м, відновлення довоєнних показників відбудеться не раніше 2028–2029 років. Структурних змін у галузі та переходу до стандартів ЄС не відбудеться, частка тіньового обігу залишиться суттєвою.

Базовий сценарій ґрунтується на реалізації частини запропонованих заходів та залученні міжнародного фінансування у рамках UKRAINE FACILITY і передбачає відновлення довоєнних обсягів виробництва до 2026–2027 років та зростання аграрного ВВП на 22–28% до 2030 року. Суттєво підвищиться частка продукції з доданою вартістю в аграрному експорті та розпочнеться поступова гармонізація зі стандартами ЄС у сфері екології та якості [10].

Оптимістичний сценарій базується на комплексній реалізації всіх чотирьох стратегічних пріоритетів та залученні не менше 5–7 млрд доларів США іноземних інвестицій щорічно. За цим сценарієм прогнозується відновлення довоєнних показників до кінця 2025–2026 року та зростання аграрного ВВП на 35–40% до 2030 року. Частка продукції з доданою вартістю зросте з 38% до 55–60%, суттєво розвинеться органічне виробництво, будуть досягнуті ключові екологічні показники «Зеленого курсу» ЄС [11].

Розраховано мультиплікативний ефект аграрних інвестицій: кожна вкладена гривня генерує від 2,3 до 3,1 гривні доданої вартості у суміжних секторах — харчовій промисловості, транспорті, машинобудуванні, фінансовому секторі. Таким чином, нарощування інвестицій в аграрний сектор матиме значний позитивний каскадний вплив на загальну динаміку відновлення економіки України та досягнення цілей сталого розвитку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє сформулювати чотири узагальнюючих висновки. По-перше, інвестиційне забезпечення аграрного сектору України характеризується структурними диспропорціями та критичним зниженням обсягів капіталовкладень внаслідок

повномасштабного вторгнення — з рекордних 58,3 млрд грн у 2021 році до 24,7 млрд грн у 2022-му. Домінування власних коштів підприємств при мізерній частці іноземних вкладень та обмеженій державній підтримці суттєво обмежує можливості для технологічної модернізації галузі.

По-друге, виявлений комплекс інституційних, фінансових, земельних та безпекових обмежень потребує системного вирішення. Жодне з них не може бути подолане ізольовано — вони є взаємопов'язаними елементами єдиного інституційного середовища, комплексна трансформація якого є необхідною передумовою для нарощування інвестиційних потоків. Пріоритетними напрямками реформ є стабілізація регуляторного середовища, розвиток фінансових інструментів та мінімізація корупційних ризиків.

По-третє, попри значні воєнні виклики, аграрний сектор України зберігає потужний інвестиційний потенціал, що ґрунтується на унікальних природних ресурсах, конкурентних перевагах у виробництві стратегічних культур, вигідному географічному положенні та євроінтеграційних перспективах. Ці чинники формують основу для відновлення та нарощування інвестиційних потоків за умови реалізації відповідних реформ та ефективного використання міжнародної фінансової підтримки.

По-четверте, запропоновані стратегічні пріоритети та механізми інвестиційної політики — у своїй сукупності — здатні забезпечити реалізацію оптимістичного сценарію розвитку галузі. Прогнозні розрахунки підтверджують, що їх комплексна реалізація забезпечить зростання аграрного ВВП на 35–40% та суттєву структурну трансформацію галузі до 2030 року, з мультиплікативним ефектом 2,3–3,1 гривні доданої вартості у суміжних секторах на кожен вкладений гривню.

Перспективи подальших досліджень охоплюють: вивчення регіональної диференціації інвестиційних потреб у постраждалих регіонах та розробку окремих стратегій для деокупованих і прифронтових територій; розробку методики комплексної оцінки ефективності державних програм підтримки аграрних інвестицій з урахуванням мультиплікативного ефекту; порівняльний аналіз моделей залучення іноземних інвестицій для відновлення аграрного сектору в постконфліктних країнах, зокрема досвіду Боснії та Герцеговини, Хорватії та Молдови в контексті євроінтеграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. Сільське господарство України: статистичний збірник. Київ: Держстат, 2022. 234 с.
2. Київська школа економіки. Оцінка збитків та потреб у відновленні аграрного сектору України. Київ: KSE Institute, 2023. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/Agriculture-Report.pdf> (дата звернення: 15.02.2025).
3. Саблук П. Т., Месель-Веселяк В. Я. Інвестиційна діяльність в аграрному секторі економіки України. Економіка АПК. 2021. № 4. С. 5–18.
4. Дейнеко Л. В., Коваленко О. В. Структурна трансформація інвестиційних процесів в агропромисловому комплексі в умовах глобалізації. Економіка і прогнозування. 2022. № 1. С. 45–62.
5. Зінчук Т. О. Іноземне інвестування аграрного сектору України в умовах євроінтеграції: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2020. 320 с.
6. Павлов О. І., Россоха В. В. Регіональні аспекти інвестиційної привабливості аграрного виробництва. Регіональна економіка. 2021. № 3. С. 112–124.
7. Мартин А. Г., Ковалів І. В. Земельна реформа як чинник інвестиційної привабливості аграрного сектору. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2021. № 2. С. 5–14.
8. Дем'яненко М. Я., Лузан Ю. Я. Фінансове забезпечення аграрного підприємництва: теорія і практика: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2020. 408 с.
9. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 10.02.2025).
10. Національний банк України. Прямі іноземні інвестиції в економіку України: статистичний бюлетень. Київ: НБУ, 2023. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 12.02.2025).
11. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Стратегія розвитку аграрного сектору на 2023–2027 роки. Київ: Мінагрополітики, 2023. 86 с.
12. Ellis F., Hauser M. Agricultural Investment and Economic Development: Lessons from Transition Countries. Oxford: Oxford University Press, 2021. 312 p.

REFERENCES

1. State Statistics Service of Ukraine. Agriculture of Ukraine: Statistical yearbook. – Derzhstat, 2022 [in English].
2. Kyiv School of Economics. Assessment of damages and recovery needs of Ukraine's agricultural sector. – KSE Institute, 2023. Retrieved from: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/Agriculture-Report.pdf> [in English].
3. Sabluk P. T., Mesel-Veselyak V. Ya. Investment activity in the agricultural sector of Ukraine's economy. Ekonomika APK. – 2021. – № 4. – P. 5–18 [in English].
4. Deineko L. V., Kovalenko O. V. Structural transformation of investment processes in the agro-industrial complex under globalization. Ekonomika i prohnozuvannia. – 2022. – № 1. – P. 45–62 [in English].
5. Zinchuk T. O. Foreign investment in Ukraine's agricultural sector in the context of European integration [Monograph]. – Zhytomyr National Agroecological University, 2020 [in English].
6. Pavlov O. I., Rossokha V. V. Regional aspects of investment attractiveness of agricultural production. Rehionalna ekonomika. – 2021. – № 3. – P. 112–124 [in English].
7. Martyn A. H., Kovaliv I. V. Land reform as a factor of investment attractiveness of the agricultural sector. Land Management, Cadastre and Land Monitoring. – 2021. – № 2. – P. 5–14 [in English].
8. Demianenko M. Ya., Luzan Yu. Ya. Financial support of agricultural entrepreneurship: Theory and practice [Monograph]. – National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics", 2020 [in English].
9. State Statistics Service of Ukraine. Capital investments by type of economic activity. – 2025. Retrieved from: <https://www.ukrstat.gov.ua> [in English].
10. National Bank of Ukraine. Foreign direct investments in Ukraine's economy: Statistical bulletin. – NBU, 2023. Retrieved from: <https://bank.gov.ua> [in English].
11. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine. Strategy for the development of the agricultural sector for 2023–2027. – Minagropolicy, 2023 [in English].
12. Ellis F., Hauser M. Agricultural investment and economic development: Lessons from transition countries. – Oxford University Press, 2021 [in English].

Отримано 23.02.2026